

09.09.2013

Kj/5

§ 945

Valtuutettu Jarmo Niemisen toivomusponsi Suomen sisäisen yhteistyön lisäämisestä Itämeren suojelussa

HEL 2012-013975 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 26.9.2012 hyväksymän toivomusponnen (Nieminen 6) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnien ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi

Otteet

Ote

Ponnen esittäjä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto,
täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 26.9.2012 hyväksymän toivomusponnen (Nieminen 6) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnien ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

Hyväksyessään 26.9.2012 globaalin vastuun strategian kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

"Valtuusto edellyttää, että Helsinki selvittää mahdollisuudet Suomen sisäisen yhteistyön lisäämiseksi Itämeren suojelussa."

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi myös muille valtuutetuille.

09.09.2013

Kj/5

Asiassa on hankittu ympäristölautakunnan lausunto. Lausunnossa selvitetään tehtyjä ja vireillä olevia toimenpiteitä Suomen sisäisessä yhteistyössä Itämeren suojelussa. Näitä toimenpiteitä ovat mm. Helsingin ja Turun yhteisen Itämerihaasteen toimenpiteet ja tulossa oleva Suomenlahti 2014 -teemavuosi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi

Otteet

Ote

Ponnen esittäjä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto,
täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Ympäristölautakunta 02.04.2013 § 116

HEL 2012-013975 T 00 00 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Vuonna 2007 Helsingin ja Turun kaupungit sitoutuivat konkreettisiin ja uusiin vapaaehtoiisiin toimiin rannikkovesien ja koko Itämeren hyväksi; syntyi Itämerihaaste (www.itamerihaaste.net). Itämeri nostettiin myös Helsingin kaupungin strategiaohjelmaan kilpailukyky-kokonaisuuteen. Kaupunkien yhteisessä Itämerihaaste-toimenpideohjelmassa on 37 konkreettista toimenpidettä yhdeksän eri teeman alla, ja niitä toteuttaa kymmenkunta virastoa ja hallintokuntaa molemmista kaupungeista. Kaupungit sitoutuivat mm. vähentämään aiheuttamaansa piste- ja hajakuormitusta sekä laivaliikenteen ja veneilyn päästöjä, kehittämään öljyntorjuntavalmiuttaan sekä lisäämään tutkimusta, tietoisuutta ja yhteistyötä rannikkovesien ja koko Itämeren tilan parantamiseksi. Tämän työn koordinaatio on Helsingissä ympäristökeskuksella ja Turussa ympäristötoimialalla.

Kaupunkien omien toimenpiteiden lisäksi on haastettu muita toimijoita mukaan talkoisiin. Lähes 200 eri organisaatiota, kuten kuntia Suomesta ja myös muista Itämeren maista, yrityksiä, yhdistyksiä, oppilaitoksia ja yliopistoja, alueellisia toimijoita ja valtion laitoksia on tähän mennessä ottanut Itämerihaasteen vastaan. Lähes puolet Itämerihaasteen verkostossa mukana olevista organisaatioista on yhdistyksiä, etujärjestöistä harrastusjärjestöihin, rotareihin ja ympäristöjärjestöihin. Noin kolmannes on muita kaupunkeja ja kuntia, lisäksi mm. pk- ja suuryrityksiä sekä oppilaitoksia yliopistoista alakouluihin on mukana kymmeniä. Esimerkiksi rajavartiolaitos, SYKEN merikeskus ja merenkulkulaitos edustavat valtiollisia toimijoita Itämerihaasteen verkostossa. Helsingin kaupungin Helsingin yliopistolle lahjoittama määräaikainen (2011-2015) professuuri Itämeren suojelun ekonomian alalle on edistänyt tutkimusyhteistyötä Itämeren suojelussa.

Itämerihaaste on toimintamuotona ainutlaatuinen. Sen ydin on paikallisella tasolla ja organisaatioiden omassa toiminnassa tehtävät konkreettiset vesiensuojelutoimenpiteet, jotka ylittävät lainsäädännön minimivaatimukset. Suomesta on mukana paljon myös sisämaan kaupunkeja. Suurella joukolla haasteen vastaanottaneista on jo omat toimenpideohjelmansa. Helsinki ja Turku tarjoavat Itämerihaasteen verkostossa oleville kumppaneilleen mahdollisuuden jakaa hyviä käytäntöjä, oppia uusia toimintamalleja ja rakentaa siltoja eri toimintakulttuurien välillä.

Itämerihaasteen koordinaattoreina Helsinki ja Turku ovat myös mukana esimerkiksi Suomen ympäristökeskuksen SYKEN koordinoimassa Itämeri-viestijöiden verkostossa sekä biologian ja maantieteen opettajien liiton (BMOL) koordinoimassa Itämeren oppimispolussa, joissa molemmissa on lukuisia Itämeren suojelutyötä tekeviä organisaatioita mukana. Kaupungit ovat jäseninä aktiivisesti vaikuttaneet Itämeren kaupunkien liiton (Union of the Baltic Cities, UBC) sekä Baltic Metropolises (BaltMet) -verkoston Itämeren suojeluun liittyvään toimintaan.

Itämerihaaste on myös ollut mukana tai järjestänyt yhdessä tapahtumia mm. EU:n Itämeri-strategian ja Itämeren suojelukomission HELCOM:n kanssa. Näille valtioidenvälisille toimijoille on tuotu esiin paikallistason ja kuntien merkitystä kansainvälisten sitoumusten toteuttajina ja maantieteellistä kokoaan suurempina verkostujina ja toimijoina. Varsinkin Suomessa kunnilla ja kaupungeilla on suuret mahdollisuudet toimia vesiensuojelussa lakisääteistä minimitasoa esimerkillisemmin, mistä on osoituksena Helsingin ja Turun oma sitoumus. Sellaisen toteuttaminen vaatii vain poliittista tahtoa.

Helsingin ja Turun toimenpideohjelmaa on nyt toteutettu viisi vuotta, ja

09.09.2013

Kj/5

se on toteutunut monelta osin erittäin hyvin ja edistänyt esimerkiksi kaupunkien satamien, vesilaitosten, pelastuslaitosten, liikunta-, rakennus- kaupunkisuunnittelu- ja opetustoimien ajattelutapaa ottamaan huomioon toimintansa vesistövaikutuksia tai lisäämään tietoisuutta Itämeren tilasta ja siihen vaikuttamisen mahdollisuuksista omien toimijoidensa ja asiakkaidensa keskuudessa.

Itämerihaaste ei ole valmis ja myös kansallinen ja kansainvälinen toimintaympäristö sekä Itämeren suojelukomission HELCOM:n että EU:n puolelta on muuttunut; uusia toimia siis tarvitaan. Työ Helsingin ja Turun oman toimenpideohjelman uudistamiseksi mukana olevien hallintokuntien toimesta alkoi vuoden 2012 lopulla ja uuden ohjelman on tarkoitus olla valmis syksyllä 2013. Samalla tämän vuoden aikana tullaan haastamaan Itämerihaasteen kumppanit ja yhteistyöverkosto päivittämään omia toimenpideohjelmiaan, ja tietysti jatkuvasti haastetaan mukaan uusia toimijoita. Esimerkiksi uusien helsinkiläisten koulujen ja rotariklubien kanssa on ollut valmistelevia tapaamisia, ja niitä odotetaan ilmoittautuvaksi mukaan vuoden mittaan.

Uusia mahdollisuuksia Suomen sisäisen Itämeren suojeluun liittyvän yhteistyön lisäämiseksi tarjoaa mm. tulossa oleva SYKEN koordinoima Suomenlahti 2014 -teemavuosi (www.gof2014.fi). Se on kansainvälinen Suomi-Viro-Venäjä -hanke, jossa vahvana osana on tutkimusyhteistyö Suomenlahden hyväksi, mutta muita toimijoita on vahvasti otettu mukaan. Sekä Helsinki että Turku ovat aktiivisia Suomenlahti-vuoden rannikkokaupunkien ryhmässä, ja Itämerihaaste on edustettuna Matti Vanhasen johtamassa kansalaisvaltuuskunnassa. Monet kansalaisvaltuuskunnassa olevista organisaatioista ovat myös Itämerihaasteessa mukana. Helsingin kaupunki tulee järjestämään Suomenlahti 2014 -vuoden tieteellisen ja poliittisen avaustapahtuman kaupungintalolla tammikuussa 2014; neuvottelut hallintokeskuksen kansainvälisen osaston sekä SYKEN ja ympäristöministeriön kesken on aloitettu helmikuussa 2013. Myös Itämerihaasteessa mukana oleville eteläisen rannikkoalueen ja Suomenlahden valuma-alueen kunnille, yrityksille, oppilaitoksille ja yhdistyksille teemavuosi tarjoaa mahdollisuuden uudenlaiseen näkyvyyteen ja verkostoitumiseen ja meren hyväksi tehtävän oman toimintansa esilletuomiseksi.

Esittelijä

ympäristöpäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Lotta Ruokanen, ympäristösuunnittelija, puhelin: +358 9 310 33195
[lotta.ruokanen\(a\)hel.fi](mailto:lotta.ruokanen(a)hel.fi)